

"GÖÇ'ÜN ENGELLENMESİ, TARIM VE GIDA'DA BAĞIMSIZLIK"

14 Ekim 2017/ ANKARA

"Ben barışı kurdum. Ülkede yoksul bırakmadım. Buğday depolarını doldurdum. Herkes bol bol yedi, içti, huzur içinde yaşadı."

**ASTIVADA Hitit Kralı (Üçbin Yıl Önce
Çukurova'daki sınır kenti Karatepe'ye kazıtılmış yazıt)**

TAM BAĞIMSIZLIK İÇİN TARIM VE GIDA

"GIDA GÜVENCESİ VE GIDA EGEMENLİĞİ"

Gıda güvencesi, bütün insanların her zaman aktif ve sağlıklı bir yaşam için gerekli olan besin ihtiyaçlarını ve gıda önceliklerini karşılayabilmek amacıyla yeterli, sağlıklı, güvenilir ve besleyici gıdaya fiziksel ve ekonomik bakımdan sürekli erişebilmeleri durumudur.

Gıda güvencesinin dört boyutu bulunmaktadır ve gıda güvencesinin sağlanması için bu dört boyutun aynı anda gerçekleşmesi gerekmektedir: Bunlar, gıdanın bulunabilirliği, gıdaya ulaşılabilirlik, gıdanın kalitesi ve güvenliği olup ilk üç boyutun istikrarlı bir şekilde sürdürülmesidir. Gıda güvencesi kavramı sıklıkla gıda güvenliği kavramı ile karıştırılmaktadır. Gıda güvencesi, gıda güvenliğini de içine alan ve gıda miktarının yeterliliği, gıdaya ekonomik ve fiziksel ulaşım ve tüm bunların istikrarlı olması anlamına gelen geniş bir kapsamı ifade eder.

Gıda güvencesi aynı zamanda bir "hak" olup; herkesin yeterli, güvenli ve sağlıklı gıdaya kolayca ve sürdürülebilir bir şekilde ulaşma hakkı olarak tanımlanabilir. Gıda Hakkı; dini, dili, rengi, cinsiyeti ve milliyeti ne olursa olsun her insanın en temel hakkıdır. Bu birincil hakkın, sağlık hakkı ile birlikte işler hale gelebilmesi için gıdaya erişmenin yanında var olan gıdanın da, insan sağlığına tehdit oluşturmayacak şekilde saklanması gerekmektedir.

Nitelikli bir gıda hakkının olmadığı bir yerde vücut dokunulmazlığı, mülkiyet, iyi bir çevrede yaşam, konut, siyasi partilere girme, kamu hizmeti ve benzeri gibi hakların varlığının bir anlamı olmayacaktır.

Günümüz dünyasında, tarımsal aktivitelerin şirketler tarafından yönlendirilir duruma gelmesi önemli bir ekonomi stratejisidir. Tek ürüne dayalı tarımsal üretim yapan uluslararası firmalar tarım için büyük bir risk oluşturmaktadır. Dünyada bu üretim anlayışının hâkim olmasıyla açlık ve yetersiz beslenmenin kapısı aralanmaktadır.

Dünyadaki gıdanın yaklaşık %70' ini küçük çiftçiler üretmektedir. Avrupa devletleri bu küçük çiftçisini özenle korumakta ve gelişmesi için çaba sarf etmektedir. Çünkü Avrupa, tarımın şirketleştirilmesiyle gıda egemenliği ve gıda güvencesinin risk altına gireceğini çok iyi bilmektedir.

Dünyada gıda konusunda kıtlık olmadığını, tarımsal üretimin toplam talebin üzerinde olduğunu, gıdaya erişimin sağlanamamasında temel sorunun adil olmayan gelir ve ürün dağılımının olduğunu vurgulamak gerekir.

İklim değişikliği ve kuraklık gibi doğal afetlerin yanı sıra, gelişmiş ülkelerin tarımsal ürün ticaretindeki korumacı politikaları, gıdaya olan talebin artması, tarımda girdi fiyatlarının yükselmesi, tarım sektörüne yeterli yatırımın yapılmaması, tarım ürünlerinin biyoyakıt üretiminde kullanılması gibi birçok etken dünyada açlık ve yetersiz beslenmeye neden olmaktadır.

Dünya nüfusunun yaklaşık 7,5 Milyar olduğunu düşünecek olursak; dünyadaki insan varlığı her geçen gün artarken gıdaya erişim de bir o kadar zorlaşmaktadır. Dünyada yaklaşık 1 Milyar insan yatağına aç girmekte ve güne aç uyanmaktadır. 1 Milyarın üzerinde insan da aşırı beslenmeden kaynaklı obezite gerçeği ile yüz yüze ve bununla mücadele etmektedir. Bu adaletsizlik, özellikle İkinci Dünya Savaşı sonrası iki kutuplu dünya düzeni ile eş zamanlı olacak şekilde gıda politikalarının plansız yürütülmesinden kaynaklanmaktadır.

Günümüzün hastalığı aşırı ve lüks tüketim alışkanlığı, gıdaya adil ulaşmanın önündeki en büyük engellerden birini oluştururken, gelişmiş ülkeler dışında nüfus planlamasının uygulanmaması da gıdaya erişimi güçleştirmektedir.

Gıdada israfın altını önemle çizmek isterim. Bu kadar aç insanın olduğu bir dünyada, üretilen gıda maddelerinin %10' unun tüketilmeyerek çöpe atılması anlaşılacak bir durum değildir. Günde yaklaşık 1,3 Milyar ton gıda çöpe giderek heba olmaktadır. Sadece bu tüketilmeyen ya da tüketilemeyen, çöp olarak son bulan üretim fazlasıyla bile açlık çeken insanları doyurabilmek mümkündür.

Günümüzde çocuklar yatağa hala aç giriyor ve güne aç uyanıyor ve yaşanan açlık yüzünden ölüyorlarsa, ülkelerin, genel politikalarının yanı sıra sürdürülebilir doğa, çevre, tarım ve gıda politikalarını da gözden geçirmeleri gerekmektedir.

Tarım alanlarının imar ve sanayileşmeye açılması ile gıda hakkı, yani gıdaya erişim zorlaşmaktadır. Tarımsal faaliyet dışına çıkarılan her toprak parçasıyla, tarımda yeterliliğiniz azalmakta bu da o ülkenin gıda egemenliğinin kaybolduğu anlamına gelmektedir.

“Petrolü kontrol edersen ulusları kontrol edersin, yiyeceği kontrol edersen insanları kontrol edersin”

Henry Kissinger

ABD eski dışişleri bakanı

Gıda Egemenliği

Gıda güvencesi, insanların gıdalara erişimini bir hak olarak tanımlasa da bu hakkı nasıl elde edeceklerine ya da bu hakkın nasıl güvence altına alınacağına dair bir şeyler söylemez. Gıdaya erişim hakkını güvenceye alan yaklaşımları tanımlayan, yani işin içine politik atmosferi, siyasal karar alma mekanizmalarını dâhil eden kavram **“Gıda Egemenliği”** kavramıdır. Birbiri ile iç içe geçmiş bütün bu kavramların hukuki dayanak noktasını ise; İnsan Hakları Evrensel Beyannameyi içinde yer alan ve insanın sağlıklı beslenmesini sağlayacak geçim olanaklarından iradesi dışında mahrum kaldığı durumlarda yiyecek ihtiyacının karşılanmasına yönelik güvenceler oluşturulmasının bir hak olarak

tanımlandığı madde oluşturmaktadır. Sağlıklı beslenme sosyal bir haktır ve insanların bu haktan mahrum edilmemesi için gerekli önlemleri almak devletin asli görevlerinden biridir.

Tarım alanlarımız yok ediliyor; zeytinlikler ve meralar çimento, mermer ocakları, altın ve gümüş madenciliği gibi toksik kimyasal kirlilik yaratan sanayi yatırımlarına açılıyor; bebek mamalarında, pirinçte GDO çıkıyor; sermayenin allayıp pulladığı “**organik gıda**” pazarının kâr payı büyüyor. Sağlıklı, doğal gıdaya ulaşmak büyük sorun haline geliyor; gıda ve beslenme en temel sosyal haklardan biriyken bir lüksmüş gibi sunuluyor ve bu hakka erişim engelleniyor.

“Gıda”, bir egemenlik alanı olarak, esasında bir toplumsal sistemi ifade eder. Gıdanın üretimini koşullayan toplumsal ilişkiler, bütünlüklü ilişkilerdir, yaşam formlarıdır, emeğin biçimini ve özgürlüğünü ifade eden bir mücadele alanıdır. Bu açıdan gıda üzerindeki egemenlik, bir örgütlenme mücadelesidir ve gıda egemenliği bir örgütlenme kavramı olarak görülmektedir.

Bugün, bu bütünlüklü üretim ve tüketim ilişkilerini çevreleyen gıda sistemi, farklı dinamikleri kapsayan farklı sistemlerin bir çatışma alanı olarak karşımızda durmaktadır. Kapitalist/endüstriyel gıda sistemi, üretimden tüketime, üretim alanından tüketim alanına, üretim ilişkilerinden tüketim ilişkilerine gıda sistemini bir rant, sömürü ve tüketim ilişkisi olarak örgütlemekte, gıda egemenliğini şirket egemenliği olarak uygulamakta, sağlıklı gıda üretiminin adil koşullarını ortadan kaldırmakta, gıdayı bir meta olarak görmektedir.

Endüstriyel gıda sistemi karşısında ise; bir **halk egemenliği** olarak tesis etmeyi amaçlayan, hakiki, sağlıklı, besleyici gıda üretiminin adil ve özgür koşullarda gerçekleşmesi ve bunun bir sistem olarak üretici ile tüketici arasındaki ilişkide de örgütlenmesi perspektifiyle hareket eden, **agroekoloji (ekolojik tarım), aracsız dağıtım, kır-kent** ilişkilerinde bütünlüklü bir dönüşümü hedefleyen **halkların gıda egemenliği** mücadelesi yer almaktadır

Gıda egemenliği uluslararası bir hareket olup, içinde küresel kapitalizmin çiftçiler üzerinde oluşturduğu baskı ve zorunlu bağımlılığa karşı olan bir felsefeyi barındırır. Bunun yanı sıra kendi ekip, biçtiğine kimsenin müdahale etmediği ve gıdanın özgürce seçildiği bir düşüncüyü de destekler.

Gıda egemenliği bir küresel köylü hareketi olarak 90'lı yılların başlarında ortaya çıkmış ve ilk olarak Roma'da ViaCampesina toplantısında (11-17 Kasım 1996) dillendirilerek kırsal yaşamın örselenmesine karşı bir duruş sergileyen uluslar arası örgütlü bir harekete dönüşmüştür.

Kırsal yol veya köylü yolu olarak da tanımlayabildiğimiz ViaCampesina 1993 yılında Belçika'nın Mons kasabasında küçük çiftçi ve üreticiler tarafından kurulmuş olup, neoliberal tarım politikalarının yarattığı ekolojik tahribatı engellemeyi ve tarımla geçinen yoksul köylüleri korumayı amaçlamaktadır.

1996 yılında konuyla ilgili olarak yayımlanan bildirgede gıdanın temel bir insan hakkı olduğundan söz edilmiş ve 'Gıda Egemenliği' kavramının garanti altına alınması gerektiği de vurgulanmıştır. Gıda egemenliği her milletin gerek kültürel gerekse verimlilik açısından çeşitliliklerini koruyarak, kendi gıdalarını üretme potansiyellerinin devamlılığını ve geliştirilmesini sağlama hakkı olarak tanımlanmıştır. Günümüzde söz konusu toplumsal birlik,

yetmiş ülkeden ortalama 150 yerel örgütü içermekte ve üyelerin çoğunluğu topraksız çiftçilerden oluşmaktadır.

Küresel Gıda Güvenliği Endeksi 2017 sonuçlarına göre Türkiye, 113 ülke arasında 49. sırada yer almaktadır. 2016 yılındaki 45'inci sırada olan Türkiye geriye düşmüştür. Küresel Gıda Güvenliği Endeksi'nde (GFSI) bu yıl İrlanda ilk sırada gelirken, İrlanda'yı ABD ve İngiltere izlemektedir. Burundi'nin en son sırada yer aldığı listede Afrika ülkeleri, zayıf performansları ve gıda yardımına giderek artan ihtiyaçları ile dikkat çekmektedir. Dünya genelinde yaşanan siyasi istikrarsızlıklar, artan göçler ve azalan kamu sektörü yatırımları, 2017 genelinde endekste düşüşe neden olmuştur.

Tarımda modernizasyon küçük tarımsal alanların birleştirilip, büyütülmesine ve dolayısıyla düşük geliri topraksız köylülerin köylerini terk edip, kente göç etmesine de neden olmuştur. Böylece şehre uyum sağlamaya çalışan bu insanlar buldukları yerlerde sosyolojik, psikolojik ve ekonomik anlamda birçok sorunlar yaşamışlardır.

Kent kökenli endüstriyel devrim, gelişmekte olan ülkelerde kırsala doğru yayıldıkça gerek teknik açıdan, gerekse tüketilen besinler açısından küresel şirketlere olan bağımlılığı artırmıştır. Şirket tarımcılığı ve yeşil devrimin birlikteliğine daha sonra genetik uygulamalarla modifiye edilmiş ürünlerde katılmıştır. Genetiği değiştirilmiş bu organizmaların (GDO) tarımıyla başlayan üretim teknikleri dünyada adeta ikinci bir yeşil devrim olarak gösterilmiştir.

Hal bu iken; vahşi kapitalist neoliberal politikaların sonucu, ne kuraklık, ne tarımsal verimsizlik ne de gıda azlığı yalanının, GDO ile çözüleceği konusundaki zorlamalarla, tarımsal üretimin eksenini değiştirilmeye çalışılmaktadır. GDO lu üretimle yapılmak istenen; avcı-toplayıcı göçebe toplumdaki, yerleşik tarım yapan topluma geçiş ile başlayan, insanlık tarihi boyunca insanlığın ortak malı olmuş tohumların, bir kişi, bir isim, bir şirket adına tescillenerek sahiplenilmesi ve bunun, sıkı sıkı hazırlanmış hukuki sözleşmelerle, ücreti karşılığında üreticiye satılıp, üreticinin bağımlı hale getirmesidir. "**Tescilli, patentli tohumu alırsan üretim yaparsın**" anlayışı gıda egemenliğini yok eden bir anlayıştır.

Türkiye'de gıda egemenliği konusunda yaşanan bazı gelişmeleri şu şekilde özetlemek mümkündür. Ülkemizde 1960 ve 70'lerde tarım politikamız iç ve dış pazarlarda kendi toprağımıza ait tohumlarımızın ürünlerinin satılması üzerine iken; 1980 ve sonrasında benimsenen liberalleşme politikaları durumu değiştirmeye başlamıştır. Bu tip politikalar çok uluslu şirketlerin talep ettiği katma değeri yüksek tarımsal ürünlerin üretimine destek vermiş, seçeneksiz kalan küçük çiftçiler de bu şirketlerle sözleşme yapmak zorunda kalmıştır. Böylece geleneksel ürünlerimizin yetiştiği topraklar **sözleşmeli ekim** adı altında radikal bir dönüşüm geçirmeye başlamış, 2006 yılında çıkarılan 5553 sayılı tohum yasası ile de patentlenmemiş tohumla üretim yapılması, patentsiz tohum, fide ya da ürünlerinin ticarete sokulması yasaklanmıştır.

Tohumun şirketlerin eline geçmesi biyoçeşitlilik açısından da büyük bir tehlike arz etmektedir. Çünkü şirket tarımcılığı biyoçeşitliliğe dayalı ekolojik tarımı değil, tek tip *-mono kültüre dayalı-* tarımı teşvik etmektedir. Bunu da yüksek verim söylemi ile meşru kılmaya çalışmaktadırlar. Tohumların korunması, saklanması, çiftçiler tarafından yeniden üretilmesi ve dağıtılması biyoçeşitliliğin, ekolojik tarımın ve sağlıklı gıdanın en büyük garantisini oluşturmaktadır.

Kısacası 80'lerden bu yana uygulanan neoliberal tarım politikaları bizi gıdada dışa bağımlı hale getirmiştir. Uygulanan tarım politikaları nedeniyle çiftçiler tarımsal üretimden

vazgeçmeye başlamıştır. TÜİK verilerine göre 2002 yılında tarımda istihdam edilen nüfus sayısı 7 milyon 458 bin kişi yani çalışan nüfusun % 35 iken, 2015 yılında tarımda istihdam edilen kişi sayısı 4 milyon 842 bin kişiye, yani çalışan nüfusun %19 una düşürülmüştür. 13 yılda 2 milyon 616 bin kişi tarımsal üretimi bırakmak zorunda kalmıştır.

AKP uyguladığı politikalarla ve çıkarttığı yasalarla köylülerin yüzyıllardır ortak mülkiyet olarak kullandıkları otlaklarına, meralarına, yaylaklarına yasa zoruyla el koymuş, şirketlere satışının önünü açmış, köylülerin kullanımına kapatmıştır.

Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu ile köylüyü zorla toprağından ederek, bitkisel üretim ile hayvan yetiştiriciliğini birbirinden ayırarak endüstriyel tarımın önünü açmış, küçük üreticilerin ölüm fermanını yazmıştır. Bütünşehir/Büyükşehir yasasıyla köyleri mahalle yapıp ortak mülkiyetlerine el koymuş, ülkenin neredeyse tamamını maden arama sahasına dönüştürmüştür.

Hayvan yetiştiriciliğinde en büyük gider yem kalemidir. Bir hayvanın yediğı yem, maliyetinin yaklaşık olarak %60-70 ini oluşturmaktadır. Bu nedenle etin lezzeti ve sağlıklı olması bir yana otlak ve meralarda yetiştirilen hayvanların maliyeti daha düşüktür. Dolayısıyla, otlak ve meralar üreticilerin ortak kullanımındayken et fiyatları her zaman daha ucuz olmuş, ülkemizde yetiştirilen hayvan sayısı daha çok olmuştur. Onbeş yıllık AKP iktidarında ülkemizdeki büyük ve küçükbaş hayvan sayısında müthiş bir düşüş yaşanmış, buna karşılık et fiyatlarında son günlerde yaşadığımız gibi fahiş artışlar meydana gelmiştir.

Dereler, göller, su havzaları ticarileştiriliyor. Türkiye'de zaten çok az olan sulak alanlar hızla uluslararası tekellerin eline geçiyor. Meralar yapılaşmaya açılıyor. GDO girişlerine 'engel olunamıyor', tohumlar patentleniyor. Üreticiler sözleşmeli üretime mecbur hale getiriliyor. Endüstriyel tarım dışında alternatif bırakılmıyor.

Uygulanan neo liberal politikaların tamamı köylüleri/çiftçileri tarımsal üretimi bırakmaya zorlamaktan öte bir şey değildir. Üretiminden hızla uzaklaştırılan milyonlarca çiftçi, şehirlerde olmayan bir geleceğın peşine sürüklenmektedir. Bu da zaten olmayan ekonomik ve siyasi bağımlılığı daha da artırmakta ve ekonomiyi kırılgan hale getirmektedir.

Sonuç olarak;

Açlık ve yoksullukla mücadelede gıda güvencesinin ve yeterli beslenmenin olabilmesi için, ekonomik iyileşmenin sağlanıp geçimin kolaylaştırılması, doğal kaynakların yönetimi, çevrenin korunması, kırsal alanda sürdürülebilir kalkınma ile kırsal refahın artırılması ve sürdürülebilir tarımsal politikaların hayata geçirilebilmesi gerekmektedir.

Su ve toprak gibi hayati öneme sahip doğal kaynakların korunması için gerekli önlemler alınarak sürdürülebilirliği sağlanmalıdır.

Adil bir gıda dağılımı ve gıdaya erişim hakkının olabilmesi için; üretici doğru yöntemlerle desteklenip, üretim süreçlerinde tutulmaya çalışılmalı, tarımsal AR-GE' ye daha fazla yatırım yapılmalı, tarımsal ürün planlaması yapılarak israf önlenmeli, toprağı işlemede aile işletmelerine öncelik verilmelidir.

Özellikle kadın çiftçilerin tarımsal üretimin içinde tutulması önemlidir. Kadının topraktan kopmasıyla aileler de topraktan kopup uzaklaşmaktadır. Sürdürülebilir aile çiftçiliğı ve bunun temel direğı olan kadın çiftçiler özendirilmeli ve teşvik edilmelidir.

21. Yüzyılın ikinci yarısından sonra su ve gıdanın en stratejik iki ürün olacağı asla unutulmamalıdır. Küresel ısınma ile tatlı su kaynaklarının gün geçtikçe yok olduğunu düşünecek olursak, insanların içme ve kullanma sularına ulaşmasının ne kadar zor ve maliyetli olacağını, bundan kaynaklı tarımın olmazsa olmazı sulama suyunun yok olma tehlikesi ile karşı karşıya kalacağından, tarımsal üretimin sekteye uğrayacağını görebilmeliyiz. Bu iki stratejik ürünün önümüzdeki yıllarda günümüzün doğal gazı ve petrolü olacağını unutmamalıyız. Koskoca bir Yirminci Yüzyılı enerji ve enerji kaynağı paylaşımı savaşları ile geçirdiğimizi hatırlayacak olursak, günümüzde dahi enerji kaynaklarının ve iletim hatlarının geçtiği ülkelerde yaşanan savaşlarla dünya haritasının nasıl değiştirildiğini görmek mümkündür.

Yaşadığımız yüzyıl ve sonrasında stratejik silahı haline dönüştürülmek istenen su ve gıdanın en temel insan hakkı olduğu unutulmamalıdır. Bu hakkın silaha dönüştürülmesi asla kabul edilemez.

Dünya açlıktan kırılırken başta ABD olmak üzere; üretim fazlası tarım ürünlerini ne hayvan yemi ne de insan gıdası olarak tüketerek bitiremeyeceğini gören gıda emperyalistleri, yağlı tohumlardan biyodizel, tahıl gibi diğer tarım ürünlerinden biyoetanol yaparak, temiz enerji kaynağı aldatmacası adı altında insanlara ve insanlığa ihanet etmektedir.

"Yoksulların gıda yardımının nesnesi değil, gıda hakkının öznesi" olduğu unutulmamalıdır. Gıda güvencesi sağlanmış olsa bile gıda demokrasisi ancak gıda egemenliği ile gerçekleşebilecektir.

Gıda egemenliği, birey ve toplum olarak insanların kendi gıda sistemlerini tanımlama hakkıdır. Bunun anlamı, doğayla çalışmak ve kaynakları yeterli, sağlıklı ve kültürel açıdan uygun yiyecek üretmek için korumaktır. Bunun için;

Halkçı tarım reformları yapılmalı,

Tohumlara bedelsiz erişim garantisi sağlanmalı,

Yerel üretim ve temel gıdalara öncelik verilmeli,

Ulusal üretim korunmalı

Ve halk tarım politikalarının belirlenmesine dâhil edilmelidir.

"Büyük Şehir Yasası" köylülerin aleyhine olan bir yasadır. Köylerin malvarlıklarına el konulmuş ve özelleştirilmiştir. Bu yasanın değiştirilmesi için gerekli mücadele yapılmalıdır.

Şirketlerin tek tek üreticilerle sözleşme yapmasını değil, üreticilerin ister sendika, ister kooperatif, isterse köy derneği adıyla olsun örgütleriyle sözleşme yapılması için mücadele edilmelidir.

Gıda egemenliği konusunda yürütülecek politik mücadelede, köylü ve çiftçi düzeyinde sendikalaşmanın önü açılmalı, üreticiden tüketiciye aracısız mal sağlayan ekolojik üretim-tüketim kooperatifleri teşvik edilmelidir.

Bizi gıdada dışa bağımlı hale getiren neoliberal tarım politikaları sonucunda kırsal kesim yoksullaşmıştır. Gıda egemenliği, bütün gereksinmelerin temelini oluşturan beslenmeyle ilişkilidir. Gıda egemenliğini kaybeden uluslar benliklerini de yitirirler. Dolayısıyla

gereksinimlerimize uygun **ulusal tarım politikaları**, kısa, orta ve uzun erimler olarak tasarlanmalıdır.

Hem gıda hem de iklim krizini çözmek için yeni bir gıda ve tarım yönetimine ivedilikle ihtiyaç duyulmaktadır.

Yine yaşadığımız bu günler, insanlık tarihinin tanık olduğu en büyük göç olaylarının gerçekleştiği günlerdir. Başta Ortadoğu olmak üzere, Orta ve Kuzey Afrika ile Yakın Asya'dan gelen insan göçü, insanlık tarihinde altı çizilecek en büyük trajedilerden birisi olarak hatırlanacaktır. Milyonlarca insan başta savaş olmak üzere, kuraklık ve açlık nedeniyle doğup büyüdükları toprakları, yurtlarını terk ederek büyük bir ihtimalle Akdeniz ve Ege sularında ölümlerle son bulacak bir bilinmeze doğru yolculuk yapmaktadır. Canlarını kurtarabilenler, insanca bir yaşam umuduyla Avrupa ülkelerine gideceklerini sanarken beton duvarlar, tel örgüler ve paramiliter kuvvetlerle karşılaşarak hayatlarının başka bir şokunu yaşamaktadır. Geçici konaklamaların yapıldığı kamp adı verilen insanlık ayıbı toplanma yerlerindeki barınma ve beslenme sorunu da apayrı bir açmazdır. Dünyanın gözü kör, kulağı sağır egemen güçlerinin bu soruna duyarsızlığı sözün bittiği yer anlamına gelmektedir. Barınma alanının da bile açlık çeken insanların hali nasıl tarif edilir?

Sevgili dostlar,

“Karanlığın en fazla arttığı an güneşin doğacağı zamandır”

Açlığın, yokluğun ve yoksulluğun son bulduğu, hakça adil bir paylaşımın olduğu, korkulardan, kaygılardan uzak, güvenli, sağlıklı, savaşız, sınıfsız ve sömürsüz bir dünya özlemiyle hepimizi saygıyla selamlıyorum.

14 Ekim 2017

Kemal Zeki Taydaş

Ankara

TMMOB Gıda Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu Üyesi